

A vállalati gazdaságtan alapjai

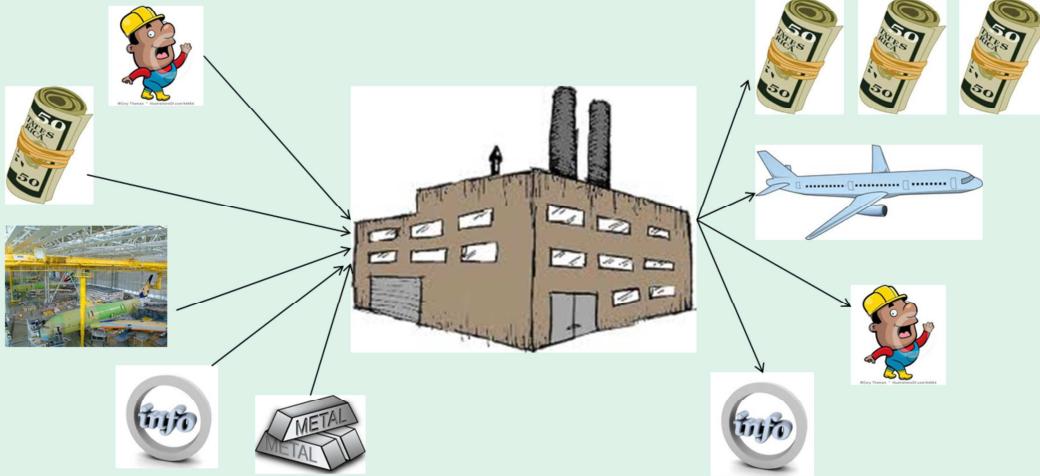
A vállalat, a vállalkozás

(©Renner Péter, BGE–Külkereskedelmi Kar)

A vállalat

olyan önállóan gazdálkodó szervezeti alapegység, amely kockázatot vállalva nyereségnövekedésre és tőkegyarapításra törekszik.

Ipari 1.0–4.0

Az ipari forradalom megváltoztatja az ember által hozzáférhető eszközöket, amelyek megkönnyítik minden napirendet, és megnyitja az utat afelé, hogy az ember fizikai környezetét teljesen uralni tudja.

Ipar 1.0: 1769-ben benyújtott két, a későbbi technológiákat alapvetően meghatározó szabadalomhoz kötik: James Watt **gőzhajtású motor** és Richard Arkwright **pamutszál fonásának gépesítése**. Az egy főre eső GDP az első és második ipari forradalom között csaknem megháromszorozódott Nagy-Britanniában.

Ipar 2.0: a 19. század vége, 20. század eleje. A **tömeggyártás** és az **elektromosság** elterjedéséhez köthető. A lakosság számának és a fogyasztói igényeknek a növekedése a termelés volumenének növelését tette szükségessé. Munkaszervezés (Taylor).

Ipari 1.0–4.0

Az ipari forradalom megváltoztatja az ember által hozzáférhető eszközöket, amelyek megkönnyítik minden napi életét, és megnyitja az utat afelé, hogy az ember fizikai környezetét teljesen uralni tudja.

Ipar 3.0: 1974. körül indul. A termelőberendezések és a számítógépek ára rohamosan csökkent, a számítógépeké akár évi 19 százalékkal. A technológia fejlődését ebben a korszakban az információtechnológia fejlődése határozta meg. Az információ továbbítása felgyorsult, a mobilitás világszinten vált elérhetővé tömegök számára. Míg 1955-ben a vállalati beruházások mindössze 7 százalékát költötték IT-re, a nyolcvanas években 30-40 százalék körül mozgott. A munka termelékenysége 1950 és 1981 között évente 2,3 százalékkal, 1980 és 90 között 3,8 százalékkal nőtt.

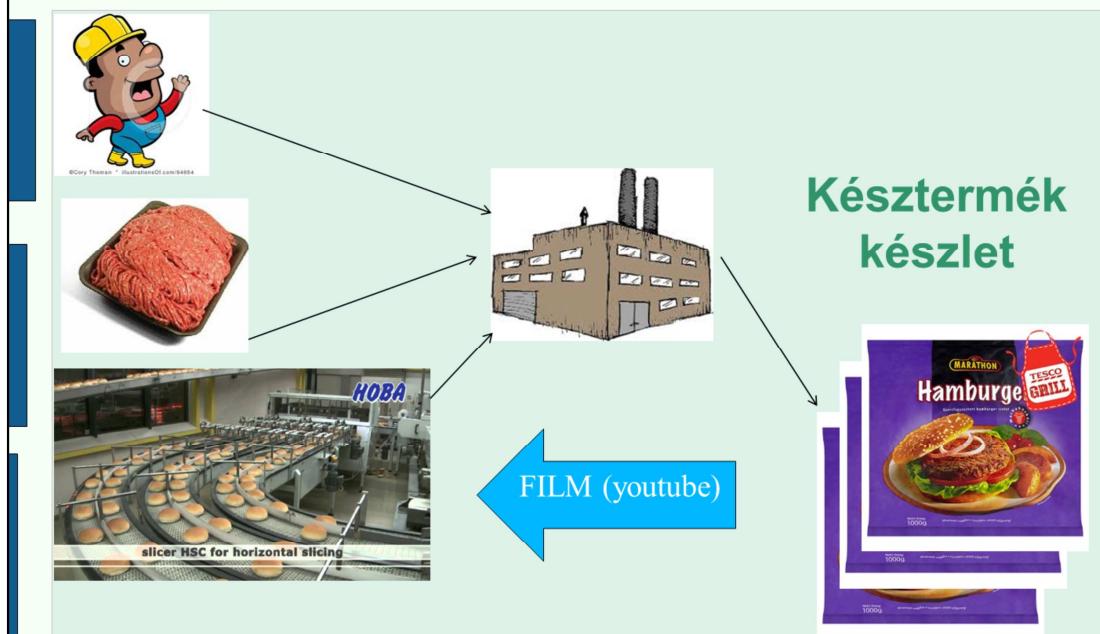
Ipari 1.0–4.0

Az ipari forradalom megváltoztatja az ember által hozzáférhető eszközöket, amelyek megkönnyítik minden napirendet, és megnyitja az utat afelé, hogy az ember fizikai környezetét teljesen uralni tudja.

Ipar 4.0: Napjainkban kezdődik. Alapja a **digitalizáció és az adat**, az eszköze pedig a (nagyon gyors) számítógép az interneten keresztül. Angela Merkel német kancellár szerint: „Gyorsan kell cselekednünk, hogy kihasználjuk az online világ és az ipari termelés világának összeolvadását. Németországban mi ezt ipar 4.0-nak hívjuk.”(Merkel, idézi Digital Transformation Monitor, EC, 2017).

Ipar 4.0: valami, ami integrálja a vállalat értékteremtő tevékenységeit és az egész értékteremtési láncot a digitalizáció segítségével (KPMG, 2016:2).

Gyártás

Szolgáltatás

Szolgáltatás

8/36

Kereskedeleml

Árukészlet

A vállalat érintettjei

Vásárlók
Versenytársak
Beszállítók
Állam
Önkormányzat

Környezet

A vállalat méretei

A következőből háromból ha kettő teljesül...

Az EU szerint	Alkalmazottak száma (fő)	Max. éves árbevétel (mill. EUR)	Max. mérleg-főösszeg (mill. EUR)
Mikrovállalk.	-9	2	2
Kisvállalkozás	10-49	10	10
Középvállalk.	50-249	50	43

Egyéb esetben nagyvállalkozás/nagyvállalat

Kis- és középvállalkozások (KKV)

- Innováció
- Fontos szereplői a gazdaságnak
- Belső bürokrácia kicsi
- Döntéshozatal gyors

Magyarországon az egyéni vállalkozásokkal együtt több, mint egymillió a számuk.

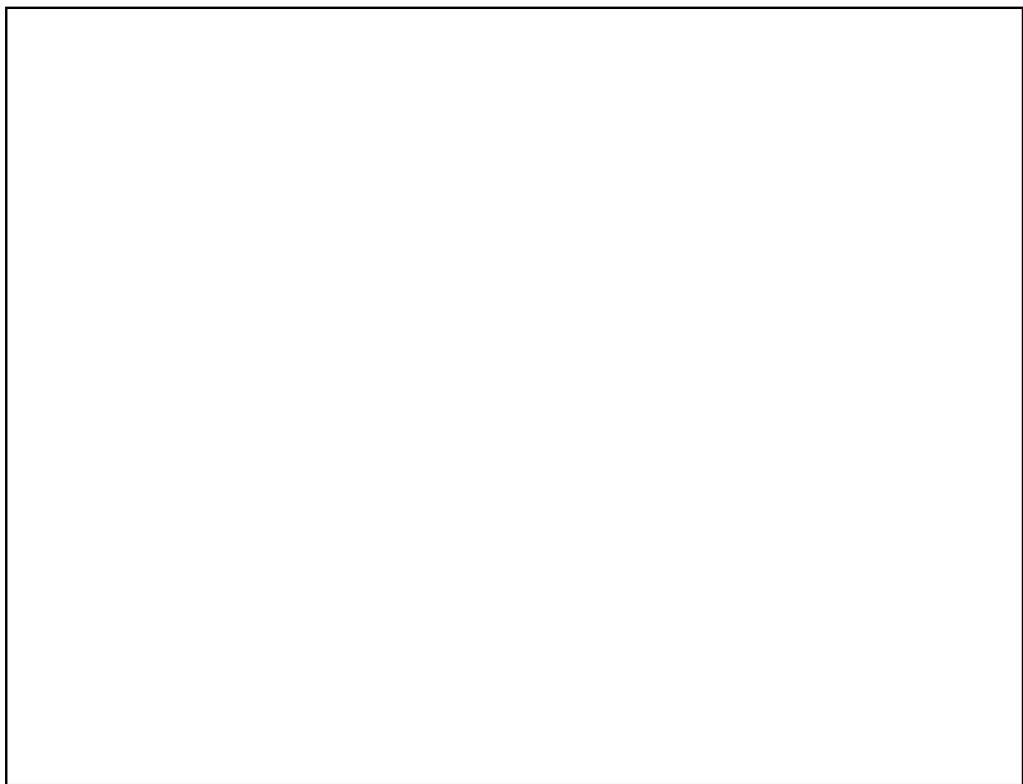
	<i>Mikro</i>		<i>Kis</i>	<i>Közepes</i>	<i>KKV össz.</i>	<i>Nagy</i>
	<i>alk. nélk.</i>	<i>1–9 alk.</i>				
Megoszlás	64.3	32.0	3.0	0.6	99.9	0.1
Alkalmazottak száma	11.6	26.9	13.8	15.1	67.4	32.6
Árbevételek	1.6	11.7	7.9	17.8	39.0	61.0
Bruttó hozzáadott érték	1.2	9.3	8.7	16.5	35.7	64.3
Tőke	1.3	4.2	3.0	9.0	17.5	82.5
Export	0.3	2.7	2.6	11.0	16.6	83.4

Vállalkozások száma (2010)

	Vállalkozások száma		
	Magyarország	EU-27	
	Darabszám	Arány	Arány
Mikrovállalkozás	516.092	94,2%	92,1%
Kisvállalkozás	26.370	4,8%	6,6%
Középvállalkozás	4.432	0,8%	1,1%
Kkv-k	546.894	99,9%	99,8%
Nagyvállalkozás	806	0,1%	0,2%
Összesen	547.700	100,0%	100,0%

Forrás: <http://ec.europa.eu>

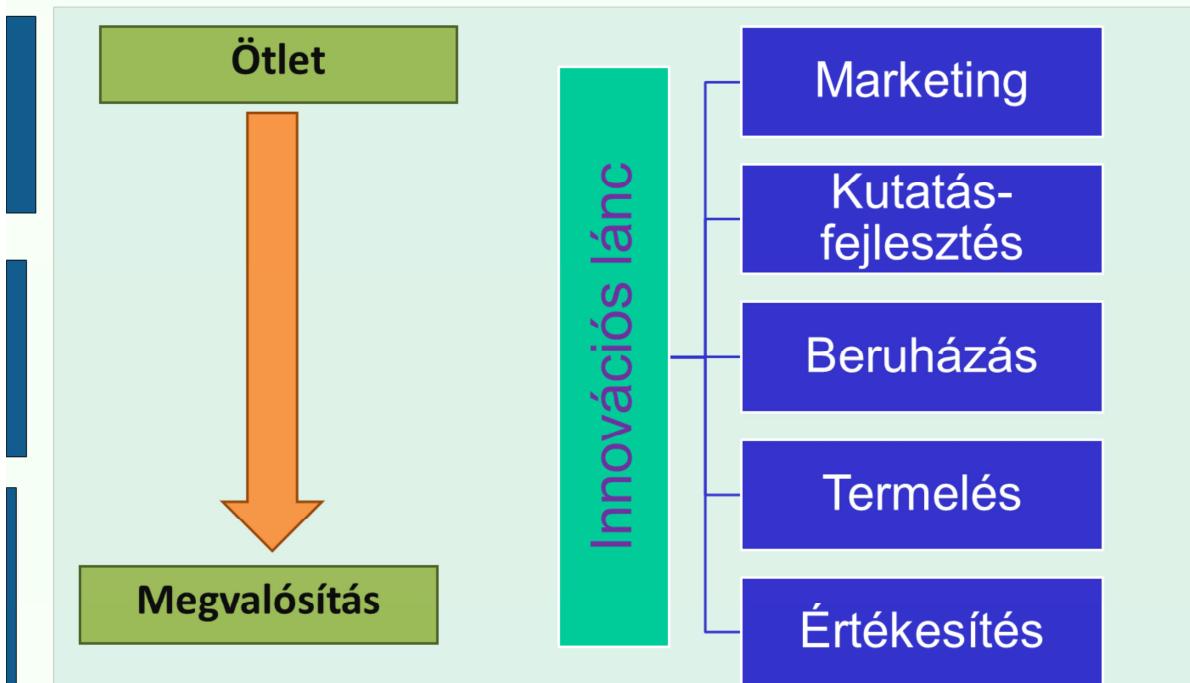

Innováció

Innováció

Innováció

Million Dollar Ideas
FILM (Youtube)

KKV előnyei és hátrányai

Előnyök

- A tulajdonos a főnök
- Ő dönt,
- Ő kapja a profitot
- Általában nem szükséges nagy befektetés
- Könnyű megalapítani
- Gyors reagálási képesség a változó környezetre

Hátrányok

- Alacsony tőke
- Kockáztat
- Nincs vagy drága a hitel
- A vállalkozás működtetésének felelőssége nem lehet átadni másnak (alkalmazottak)

Bukási lehetőségek

Egy új KKV könnyen megbukhat, mert

- Hiányzik a vezetői tudás,**
- Nehéz a jó vezetőket megtartani,**
- Alacsony a tőkeellátottság**

Bukások megoszlása (USA)

Elhanyagolás	0,8%
Csalás	0,4%
Tapasztalatlanság/hozzá nem értés	94,8%
Elégtelen értékesítés	59,6
Magas üzemeltetési költségek	28,9
Behajthatatlan követelések	9,4
Készletezési problémák	9,3
Nagy tárgyi eszköz állomány	3,1
Rossz elhelyezkedés	2,0
Gyenge versenyképesség	23,3
Egyéb	1,3
Katasztrófa	0,5%
Ismeretlen	3,5%

Alapítani vagy vásárolni?

Vásárlás előtt célszerű megtudni:

- Miért akarja eladni a tulajdonos?
- Mit akar az eladó utána csinálni?

	Új vállalkozás indítása	Meglévő vállalkozás vásárlása
Jövedelmezőség	Nagyobb profit	Gyorsabb profit
Kockázat	magasabb	Alacsonyabb
Hírnév	Nincs, nehéz kialakítani	Már megvan
Épületek, eszközök	Nincs	Már van
Alkalmazottak	Nincs	Már van

A vállalkozás vagyona

Honnan?

FORRÁSOK

Saját

Idegen

A vállalkozás vagyona

Mi?

→ **ESZKÖZÖK**

Befektetett eszközök

- Immateriális javak
- Tárgyi eszközök
- Befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök

- Készletek
- Követelések
- Értékpapírok
- Pénzeszközök

Kft. alapítása 12 MFt gépkocsi, 30 MFt készpénz

ESZKÖZÖK

Befektetett eszközök

- Immateriális javak
- Tárgyi eszközök
- Befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök

- Készletek
- Követelések
- Értékpapírok
- Pénzeszközök

Összes eszköz

FORRÁSOK

Saját tőke

Kötelezettségek

Összes forrás

Kft. alapítása 12 MFt gépkocsi, 30 MFt készpénz

ESZKÖZÖK

Befektetett eszközök **12 000**

- Immateriális javak
- Tárgyi eszközök 12 000
- Befektetett pénzügyi eszközök

Forgóeszközök **30 000**

- Készletek
- Követelések
- Értékpapírok
- Pénzeszközök 30 000

Eszközök összesen **42 000**

FORRÁSOK

Saját tőke **42 000**

Kötelezettségek **0**

Források összesen **42 000**